

N:o 81.

Af herr **J. Andersson** i Lysvik, om ökad statsbidrag till lärarepersonalen vid mindre folkskolor m. m.

Den vid nästlidne riksdag väckta motion, angående ökad statsbidrag till aflöning åt lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor och fortsättningsskolor, tager jag mig friheten härmed förnya.

Vid behandlingen af vid 1886 års riksdag väckt förslag om höjande till två tredjedelar af statens bidrag till aflöning af lärare och lärarinnor vid småskolor, fästes i statsutskottets utlåtande uppmärksamhet derpå, att från den då föreslagna förändringen uteslötos lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor samt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor, ehuru samma skäl, som tala för ökad statsbidrag till aflöningen åt småskolornas lärare och lärarinnor, göra sig gällande äfven i fråga om de två sistnämnda grupperna af lärare och lärarinnor, samt att följdriktigheten kräfver, att derest då väckt förslag bifölles, enahanda proportion för statens tillskott till aflöningen för dessa som för lärare och lärarinnor vid småskolorna stadgas, antagande på grund häraf, att förslag i denna rigtning från Kongl. Maj:t nästa riksdag må kunna förväntas.

Ett sådant förslag har ock i statsverkspropositionen under 8:de hufvudtiteln så väl vid senaste riksdagen som den innevarande framstälts.

Men nämnda förslag afser att ega tillämpning först nästkommande år. Mig synes dock, då uteslutande af ifrågavarande slag af skolor i den motion, som vid sistlidne års riksdag föranledde beslut om höjande af statens bidrag, antagligen berodde på förbiseende, att berörde för-

mån borde komma kommunerna till godo äfven för mindre folkskolor och biträdesbefattningar vid folkskolor redan innevarande år, i likhet med hvad af 1886 års riksdag beslutats angående höjande af statsbidraget till småskolor. Derjemte anser jag en ytterligare utsträckning af den redan tillämpade grundsatsen i fråga om proportionen mellan statens och kommunernas andelar i den kontanta aflöningen åt folkskolans lärare och lärarinnor vara önskvärd och kunna ha skäl för sig. För att få ofvan uttalade grundsats fullt genomförd, synes mig den samma böra tillämpas äfven på fortsättningsskolorna.

Enligt kongl. kungörelsen den 11 september 1877 är angående statsbidrag till dessa skolor förordnadt, »att skoldistrikt — — — må såsom understöd för de lärares aflöning, som i denna skola undervisa utom folkskolans ordinarie undervisningstid — — — erhålla bidrag af allmänna medel sålunda, att för hvarje lärare, som meddelar dylik undervisning under en tid motsvarande två veckor om året, statsbidrag utgår med tjugufem kronor, under en tid motsvarande fyra veckor med femtio kronor, och under en tid motsvarande sex veckor med sjutiofem kronor, under vilkor att skoldistrikt för lärarens aflönande tillskjuter lika stort belopp».

Så länge inrättandet af nya skolor för folkundervisningen nästan uteslutande är beroende på kommunerna, är viktigt att sådant från statens sida underlättas så mycket som möjligt. Dessa fortsättnings-skolor äro en viktig afslutningslänk i barnundervisningens kedja. Barnen, som bevista dessa skolor, ega den förutsättning, som gör undervisningen i folkskolan jemförelsevis mest fruktbringande. Detta har ock temligen allmänt blifvit insedt, så att dylika skolor kommit till stånd, kanske inom de flesta skoldistrikt i riket. Men äfven der god vilja finnes, kan förmåga fattas att under nu varande förhållanden genom inrättande af nya skolor ytterligare öka den kostnad, som kommunerna för skolväsendet få vidkännas. Den lindring i nämnda kostnad, som genom ökad statsbidrag komme dem till del, skulle bereda möjlighet att inrätta dylika skolor äfven inom mindre bemedlade kommuner, hvilka i allmänhet äro de, som stå efter i denna del.

Under åberopande af hvad sålunda är anfördt, hemställes,

att Riksdagen ville besluta

a) att, utan rubbning i öfrigt af nu gällande bestämmelser rörande aflöningen af vid mindre folkskolor anstälde lärare och lärarinnor samt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor, staten skall till

dessa lärares och lärarinnors aflöning bidraga med två tredjedelar af den kontanta aflöningen intill ett lönebelopp af högst 300 kronor med tillämpning af detta beslut från och med innevarande år;

b) att enahanda bestämmelse må beslutas angående statsbidrag till fortsättningsskolor att blifva gällande från och med år 1888 samt

c) att till dessa ändamål må anvisas erforderliga medel.

Stockholm den 14 maj 1887.

J. Andersson
från Vermlands län.

N:o 82.

Af herr J. Andersson i Lysvik, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning och förslag till ombildning af nu gällande tullsystem.

I fråga om ett mer utsträckt tullskyddssystem hafva förslag väl blifvit framställda om flere och högre tullsatsar, men med bibehållen princip att låta dessa bestämmas hufvudsakligen efter en varas vikt utan hänsyn till dess värde. Det s. k. nya systemet skulle alltså bli ett fortgående på den inslagna vägen att låta en billigare och sämre vara dra lika hög tull som en dyrare och bättre. Hvarigenom en orättvis tunga drabbar de mindre bemedlade, som ej ha råd att förskaffa sig varor af bättre beskaffenhet, och en fördel beredes de förmögnare, som äro i tillfälle att förse sig med varor af prima kvalitet.

En reform af vårt tullsystem i den rigtning, att, så vidt utförbart är, hvarje tullsats bestämmas i förhållande till en varas värde, synes mig eftersträfvansvärd. Möjligen skulle befintliga skiljaktigheter och stridiga intressen rörande tullfrågan härigenom kunna sammanjemkas.